

**OLTARZE BOCZNE W KOŚCIELE PARAFIALNYM PW. ŚW. JANA
CHRYZCICIELA**

W ŁAŃCUCHOWIE

ZAŁĄCZNIK

do pisma / postanowienia / decyzji
organu ochrony zabytków

znak 40.544.1.1.2019

z dnia 2019-01-30

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

W świątyni znajdują się 4 ołtarze przyścienne o identycznej formie i wykonane w takiej samej technologii. Są to:

1. ołtarz po stronie prawej pw. Matki Boskiej Niepokalanej
2. ołtarz boczny po stronie prawej pw. św. Franciszka z Asyżu
3. ołtarz boczny po stronie lewej pw. Ukrzyżowania
4. ołtarz boczny po stronie lewej pw. św. Józefa.

Ołtarze architektoniczne, jednokondygnacyjne. Retabulum flankowane po obydwu stronach kaneluowanymi pilastrami, które od góry zamyka lekko gierowane belkowanie. W zwieńczeniu ażurowy, półkolisty, przerwany szczyk z glorią. We wnętrzu glorii znajdują się monogramy w zależności od wezwania ołtarza: Matki Boskiej Niepokalanej – **MARYA**, św. Franciszka – **FK**, Ukrzyżowania – **IHS**, św. Józefa – **BJ**.

Ołtarze murowane, tynkowane i malowane w sposób imitujący marmur w kolorze jasnoszarym z rozjaśnionym brązem. Zwieńczenie i gloria wykonane z drewna, także polichromowane. Ramy obrazów drewniane, złożone. Kanelury, ornament kostkowy, niektóre profile, glorie i ramy obrazów złożone.

Obecna malatura jest wtórna, położona grubo i dość niestarannie. Pod spodem znajdują się kolejne warstwy polichromii. Widoczne liczne odpryski i rozwarstwienia, a także białe wykwyty soli w partiach mens, spowodowane wcześniejszym zawilgoceniem kościoła, który wysycha, a sole krystalizują na powierzchni naprawianych ostatnio partii przyziemia. Złocenia wykonane szlakmetalem, pociemniałe.

Glorie pozamieniane w stosunku do wezwań.

1. Ołtarz pw. Matki Boskiej Niepokalanej

Gloria zamieniona z ołtarzem św. Franciszka.

Obraz w stosunku do karty zabytku pozbawiony złoczonej koszulki i koron z początku XX wieku.

Obraz datowany na XVIII wiek, malowany na płótnie w technice olejnej.

Widoczne daszkowate podniesienia fragmentów warstwy malarskiej, miejsca wyblyszczone i zmatowiały. Złe napięcie płótna i odcisnięte krosno.

2. Ołtarz pw. św. Franciszka z Asyżu

Gloria zamieniona z ołtarza pw. Ukrzyżowania.

Brak tytularnego, współczesnego obrazu przedstawiającego św. Franciszka z Asyżu, który został namalowany na mocno zniszczonym obrazie św. Stanisława Kostki z XVIII/XIX w. Obecnie w retabulum umieszczono mały obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem na czerwonym aksamicie rozpiętym na ramiaku i wota w dolnej partii.

3. Ołtarz pw. Ukrzyżowania

Gloria zamieniona z ołtarzem pw. Matki Boskiej Niepokalanej.
Postać Ukrzyżowanego przemalowana na ciepły, cielisty kolor. Pod wtórną warstwą widoczny jest kolor chłodny, białoszary. Perizonium przełożone szlakmetalem, korona cierniowa, pierwotnie złożona, obecnie zamalowana na brąz.

4. Ołtarz pw. św. Józefa

Obraz w technice olejnej na płótnie, malowany przez Ignacego Świeckiego z końca XIX wieku.

Powierzchnia obrazu pociemniała, warstwa malarska kruszy się szczególnie w partii górnej. Widoczne odciski krosna na licu. Nierównomierne wyblaszczczenia werniksu.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

W odniesieniu do struktury murowanej:

1. oczyszczenie powierzchni z wtórnych malatur, poprzez złuszczenie metodami chemicznymi i doczyszczenie mechaniczne. Na tym etapie wykonane będzie rozpoznanie i ustalenie oryginalnej kolorystyki,
2. wzmocnienie osłabionej, murowanej struktury poprzez nasączenie preparatem o charakterze hydrofilowym i wysezonowanie aż do efektu wzmocnienia,
3. uzupełnienie ubytków dobraną zaprawą wapienną z wypełniaczem,
4. opracowanie formy przy użyciu materiałów ściernych,
5. nałożenie pobiału i rekonstrukcja warstwy kolorystycznej w technologii odwracalnej,
6. o zdemontowaniu szczytu z glorią poddanie jej pracom konserwatorskim tj. oczyszczeniu, wzmocnieniu struktury, nałożeniu gruntów, przywróceniu polichromii i wykonaniu prac pozłotniczych – tzn. złocenia na poler i mat.

W odniesieniu do obrazów: Matki Boskiej Niepokalanej i św. Józefa

1. wyjęcie obrazów z ram i zdjęcie z krosna, a następnie zamówienie nowych o tych samych wymiarach z fazami i możliwością naprężania,
2. oczyszczenie płótna od strony odwrocia / rozpuszczalniki i metoda mechaniczna/,
3. oczyszczenie lica obrazu – tzn. usunięcie pożółkłego werniksu i źle wykonanych retuszy przy użyciu dobranych mieszanek rozpuszczalników,
4. przygotowanie i wykonanie dublażu przy użyciu masy woskowej,
5. uzupełnienie ubytków warstwy podkładu i malatury kitem kredowo – żywicznym tzw. gruntem wiedeńskim, lub woskowym w zależności od potrzeb,
6. nabicie obrazu na nowe krosno,
7. punktowania i retusze warstwy malarskiej w miejscach ubytków,
8. werniksowanie po wyschnięciu punktowań,
9. prace konserwatorskie i pozłotnicze przy ramach obrazów polegać będą na usunięciu przeklejonych gruntów i szlakmetalowych płatków i zastąpieniu ich materiałami pozłotniczymi: złotem płatkowym w miejscach polerów i szlakmetalem w miejscach opracowanych na mat.
10. ponowny montaż obrazu w ramie.

W odniesieniu do rzeźby Chrystusa Ukrzyżowanego

1. zdjęcie rzeźby z krzyża,
2. oczyszczenie powierzchni z wtórnych warstw malarskich, oczyszczenie partii złożonych,
3. wykonanie podklejek, wzmocnienie struktury drewna, dezynfekcja,
4. uzupełnienie ubytków w partiach gruntu i podkładu,
5. rekonstrukcja polichromii i punktowanie ubytków z użyciem materiałów odwracalnych,

6. prace pozłotnicze w obrębie perizonium i korony,
7. oczyszczenie krzyża i tytularza, wykonanie scaleń kolorystycznych i ew. korekty koloru.
8. montaż całości.

W odniesieniu do obrazu św. Franciszek z Asyżu.

Po odnalezieniu obiektu zostanie dokonane rozpoznanie stanu zachowania i możliwość odzyskania przedstawienia św. Stanisława Kostki znajdującego się pod obecnym obrazem.

W przypadku braku takiej możliwości proponuje się wykonanie koniecznych prac konserwatorskich i kosmetycznych, lub wykonanie kopii obrazu oryginalnego, wg. ustaleń z LWKZ i Radą Parafialną.

Obecnie eksponowany mały obrazek Matki Boskiej z Dzieciątkiem znajduje się w dobrym stanie i nie wymaga prac konserwatorskich.

mgr Monika Konkolewska
Konserwator Dziej Sztuki
rzeczoznawca ZPAP

21.01.2019r.